

ОБГРУНТУВАННЯ СИСТЕМНОЇ МОДЕЛІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МІЖ СЕКТОРАМИ ЕКОНОМІКИ

ІВАНЧЕНКОВ Вячеслав

Одеський національний технологічний університет,

<https://orcid.org/0000-0002-7074-3024>

e-mail: red.edit.10@gmail.com

Статтю присвячено аспектам формування системної моделі взаємозв'язків між секторами економіки на основі міжсекторних потоків ресурсів. Метою дослідження є обґрунтування та розробка системної моделі взаємозв'язків між секторами економіки на основі міжсекторних потоків ресурсів, яка б забезпечувала цілісне уявлення про структурну динаміку економіки, сприяла виявленню ключових точок впливу для формування ефективної економічної політики та дозволяла адаптувати управлінські рішення до сучасних трансформаційних процесів.

У статті розглянуто еволюцію підходів до аналізу економічної структури та обґрунтування системної моделі взаємозв'язків між секторами економіки в контексті сучасних теоретичних парадигм. В дослідженні представлено порівняльний аналіз класичної, неокласичної, структуралістської, нової структурної та гетеродоксальної економічних шкіл, що дозволило ідентифікувати ґрунтовні положення щодо ролі структури в економічному розвитку. В дослідженні обґрунтовано необхідність переходу до комплексного системного бачення, в якому економічна структура розглядається як динамічна мережа взаємопов'язаних секторів, що формуються під впливом технологічних, інституційних, соціальних та глобалізаційних факторів. Представлено системну модель міжсекторальних зв'язків, що ґрунтується на потоках ресурсів між первинним, вторинним, третинним, четвертинним і п'ятирівневим секторами економіки. Виявлено, що структурна трансформація економіки супроводжується зміною ролі та значущості окремих секторів, зокрема зростанням частки сфери послуг і знань у постіндустріальних суспільствах. Дослідження ролі інституцій, технологій, факторів виробництва та глобальних впливів дозволило виявити ключові рушії структурних змін та їх вплив на соціально-економічну динаміку. Зроблено висновок, що ефективне функціонування економічної системи потребує гнучкого управління міжсекторальними зв'язками з урахуванням національних порівняльних переваг, інституційної спроможності та динаміки світової економіки. Представлена модель може бути використана для стратегічного планування, формування промислової політики та прогнозування довгострокових структурних змін у національній економіці.

Ключові слова: системна модель економічної структури, міжсекторальні зв'язки, структурна трансформація, структурні зміни в економіці, інституційні детермінанти розвитку.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2025-16-25>

Стаття надійшла до редакції / Received 19.04.2025

Прийнята до друку / Accepted 02.05.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасні економічні системи характеризуються високим рівнем взаємозалежності між окремими секторами, що обумовлює необхідність глибокого аналізу структурних взаємозв'язків для формування ефективної економічної політики. Проте існуючі підходи до оцінювання взаємодії між секторами часто мають фрагментарний характер, не враховують усі ключові детермінанти трансформаційних процесів та не забезпечують достатньої аналітичної бази для прийняття стратегічних управлінських рішень. Відсутність цілісної системної моделі, що відображає міжсекторні зв'язки в динаміці, ускладнює прогнозування економічного розвитку, визначення критичних точок зростання та ефективний розподіл ресурсів. У зв'язку з цим постає необхідність обґрунтування комплексної системної моделі взаємозв'язків між секторами економіки, яка б дозволила враховувати багаторівневі впливи, адаптивність до зовнішніх і внутрішніх викликів та сприяла формуванню збалансованої економічної структури.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням висвітлення взаємозв'язків між секторами економіки присвячено велику кількість наукових праць. Такі провідні дослідники як Андрюс Джордж А. [15], Воґт С. [9], Енгельс Ф. [13], Кай С. [2], Кірдан О. [6], Маркс К. [12], Розенберг М. [14], Сіренко В. [7], Сміт А. [1] та інші в своїх працях висвітлили особливості міжсекторальних взаємовідносин. Незважаючи на широке висвітлення окресленої тематики, в літературі не представлено загальноприйнятої системної моделі взаємозв'язків між секторами економіки, яка б комплексно відображала динаміку міжсекторних потоків ресурсів, враховувала сучасні виклики глобалізації, структурної трансформації та цифровізації економіки, а також дозволяла б ефективно використовувати її як інструмент для прогнозування та формування державної економічної політики на макро- та мезорівнях.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є обґрунтування та розробка системної моделі взаємозв'язків між секторами економіки на основі міжсекторних потоків ресурсів, яка б забезпечувала цілісне уявлення про структурну динаміку економіки, сприяла виявленню ключових точок впливу для формування ефективної економічної політики та дозволяла адаптувати управлінські рішення до сучасних трансформаційних процесів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Класична економіка, прикладом якої є праці Адама Сміта, зосереджувалася на саморегулюючій природі економіки через механізм «невидимої руки» та на важливості поділу праці як фундаментального структурного елементу, що сприяє підвищенню продуктивності та створенню багатства [1].

Неокласична економіка, як це відображено в її моделях зростання, наголошує на таких факторах, як накопичення капіталу та технологічний прогрес, як на основних рушійних силах довгострокового економічного зростання в межах загалом прийнятої або спрощеної структурної основи. Ці перспективи часто розглядають структуру як дещо екзогенну або менш явно теоретизовану порівняно з динамікою ринків, індивідуальною поведінкою та агрегованими факторами зростання. Основна увага приділяється тому, як економіки зростають за певних структурних умов, а не тому, як сама ця структура формується та еволюціонує.

Структуралістська економіка, що виникла завдяки працям Економічної комісії для Латинської Америки, підкреслює важливість врахування структурних особливостей при здійсненні економічного аналізу. Ця школа думки прямо заперечувала неокласичну увагу до ринків, стверджуючи, що властиві структурні характеристики, особливо в країнах, що розвиваються, суттєво впливають на економічні результати [2]. Ранній структуралізм, представлений такими вченими, як Пребіш, наголошував на нерівності світової економічної системи та обґрунтовував необхідність імпортозамісної індустріалізації [3] як стратегії розвитку сучасної промисловості в країнах, що розвиваються, для подолання ринкових провалів та структурних обмежень [4]. Теорія залежності, тісно пов'язана зі структуралізмом, зосереджується на залежних відносинах між розвиненими (центр) та країнами, що розвиваються (периферія), як на ключовому структурному обмеженні, що увічнює відсталість через такі механізми, як погіршення умов торгівлі (гіпотеза Зінгера-Пребіша) [5].

Нова структурна економіка, що є третім поколінням теорій економічного розвитку (рис. 1), пропонує використовувати неокласичний економічний підхід для вивчення детермінант та впливу економічної структури та її еволюції.

Нова структурна економіка стверджує, що економічна структура, включаючи технології та промисловість, є ендегенною щодо структури факторів виробництва економіки, яка змінюється з часом. Оптимальна галузева структура в будь-який момент часу відповідає порівняльним перевагам країни, що визначаються її факторами виробництва. Нова структурна економіка наголошує на сприяючій ролі уряду у розвитку галузей, що відповідають порівняльним перевагам, та на необхідності постійного вдосконалення як фізичної (інфраструктура), так і м'якої (інститути) інфраструктури для зниження транзакційних витрат та перетворення порівняльних переваг на конкурентні.

Гетеродоксальна економіка (включаючи інституціоналізм, посткейнсіанство та марксистську/класичну традицію) наголошує на вкоріненості економічної поведінки в ширших соціальних структурах [6].

Ці перспективи часто критикують неокласичну увагу до індивідуальної раціональності та ринкової рівноваги, підкреслюючи вплив соціальних норм, інститутів та владних відносин на економічні результати. Марксистська модель базису та надбудови є прикладом такого підходу, де спосіб виробництва (базис, що охоплює продуктивні сили та виробничі відносини) визначає загальний процес суспільного, політичного та інтелектуального життя (надбудова) [7].

Хоча базис розглядається як первинний, Енгельс уточнює, що цей зв'язок є взаємним, і надбудова також може впливати на базис. Кейнсіанська економіка, хоча й зосереджена на сукупному попиті та державному втручанні для стабілізації економіки, опосередковано визнає існуючу економічну структуру та прагне керувати її результатами для досягнення повної зайнятості та стабільності цін.

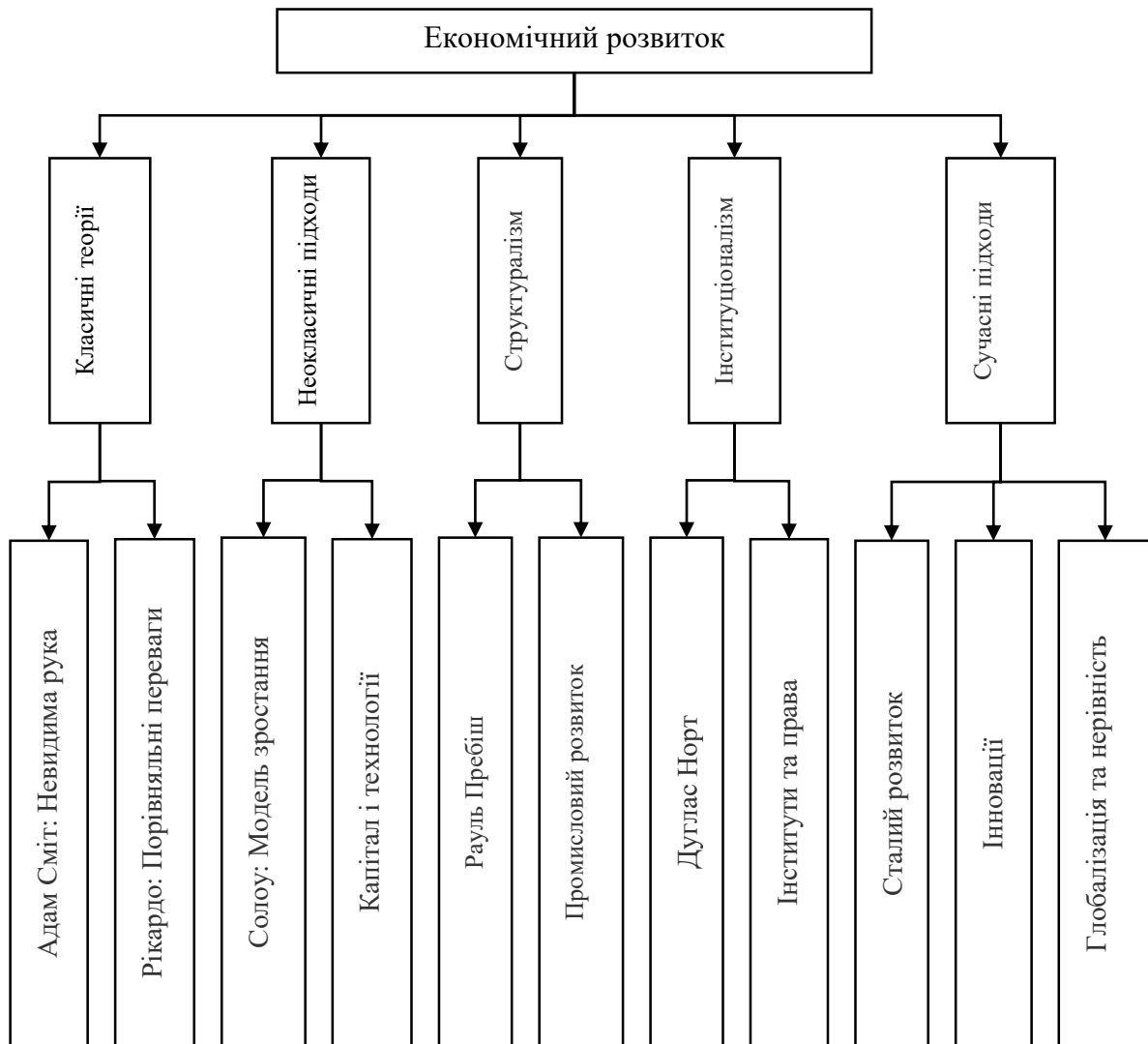

Рис. 1. Еволюція підходів до економічного розвитку

Джерело: систематизовано автором

Початкова наявність та якість факторів виробництва, таких як природні ресурси, праця (включаючи навички, освіту та демографічні показники) та капітал (фізичний, фінансовий та людський), суттєво впливають на тип економічної структури, що виникає в країні чи регіоні. Відносна кількість або нестача цих факторів визначає потенціал для різних видів економічної діяльності. Наприклад, країни з відносно великим запасом капіталу часто тяжіють до капіталомістких галузей, тоді як країни з великою кількістю праці або природних ресурсів часто спеціалізуються на ресурсомістких або трудомістких галузях. Це також пов'язано з концепцією порівняльних переваг у NSE, де фактори виробництва країни визначають галузі, в яких вона має порівняльні переваги, що, у свою чергу, впливає на її оптимальну галузеву структуру.

Вирішальну роль у формуванні економічних результатів відіграють інституції, спрямовуючи поведінку людей через створення нормативних просторів. Ці інституції включають формальні правила, процедури дотримання та неформальні норми, що регулюють економічні взаємодії. Захищені права власності, сильне верховенство права та ефективне управління (включаючи ефективність державного управління та відсутність корупції, як частина «м'якої інфраструктури») стимулюють продуктивну економічну поведінку, сприяють довірі та заохочують як внутрішні, так і іноземні інвестиції. Інституції можна розглядати як економічну, політичну та правову інфраструктуру, що стимулює продуктивну економічну діяльність.

Емпіричні дослідження таких науковців, як Асонгу С.А., Фойгт С., Клер К., Кіфер П., Кнак С., Олсон М., Бгагат С., Романо Р. [8-11] свідчать про позитивний вплив конституційних систем, захисту прав власності та верховенства права на рівень доходів.

Технологічні інновації є постійною та потужною рушійною силою структурної трансформації, що призводить до появи нових галузей, розвитку товарів та послуг з вищою доданою вартістю та вдосконалення як фізичної, так і м'якої інфраструктури. Технологічні досягнення можуть руйнувати існуючі економічні структури та створювати цілком нові сектори. Технічний прогрес відіграє центральну роль у розумінні довгострокових економічних рухів в індустріальних суспільствах. Технологічні досягнення можуть змінювати порівняльні переваги в світовій економіці, зумовлюючи необхідність постійного підвищення кваліфікації робочої сили та розвитку нової інфраструктури для підтримки нових галузей.

Глобалізація призводить до більш взаємопов'язаної економічної структури, де міста, регіони та країни стають все більш взаємозалежними, покладаючись на міжнародну торгівлю для доступу до ресурсів, ринків для своїх товарів та послуг, а також на потоки капіталу та технологій. Глобалізація може стимулювати спеціалізацію на основі принципу порівняльних переваг, спонукаючи країни зосереджуватися на виробництві товарів та послуг, де вони мають відносну перевагу у витратах, що суттєво впливає на галузеву структуру їхньої економіки. Глобалізація також може впливати на соціальну динаміку в містах та регіонах, таку як міграційні потоки, зумовлені попитом на робочу силу, та класова стратифікація, що виникає внаслідок змін у можливостях працевлаштування та розподілі доходів.

Економічні структури не визначаються виключно економічними силами, але також глибоко та нерозривно пов'язані з політичним та соціальним контекстом, в якому вони функціонують. Політична стабільність, характер політичного режиму та якість політичних рішень, прийнятих урядами, відіграють значну роль у формуванні загального бізнес-середовища, залученні як внутрішніх, так і іноземних інвестицій та визначенні напрямку економічного розвитку. Соціальні фактори, такі як рівень освіти населення, панівні культурні норми та цінності, ступінь соціальної згуртованості та демографічні тенденції, можуть суттєво впливати на наявність, навички та продуктивність робочої сили, тим самим впливаючи на економічну структуру. Марксистська перспектива підкреслює, як «базис» (спосіб виробництва) обумовлює «надбудову», включаючи політичні та соціальні інститути, що свідчить про глибоку взаємодію між економічним фундаментом та ширшим суспільним контекстом.

Ця концепція була детально розглянута Карлом Марксом у його передмові до «До критики політичної економії» (1859), де він зазначає: ««Спосіб виробництва матеріального життя обумовлює соціальний, політичний і духовний процеси життя взагалі. Не свідомість людей визначає їхнє буття, а, навпаки, їхнє суспільне буття визначає їхню свідомість»». [12]. Цей підхід також розвивався Фрідріхом Енгельсом, який у листі до Йозефа Блоха (1890) підкреслив, що економічний фактор є вирішальним у історичному розвитку, але не єдиним: «Економічна ситуація є основою, але різні елементи надбудови — політичні форми класової боротьби та її результати, конституції, після їхньої перемоги, правові форми, а також відображення всіх цих реальних боїв у свідомості учасників — мають також вплив на хід історичних битв і у багатьох випадках переважають у визначенні їхньої форми» [13]. Ці джерела демонструють, як економічна структура суспільства впливає на формування політичних та соціальних інститутів, що, в свою чергу, впливає на розподіл доходів та соціальну нерівність.

Різні сектори економіки (первинний, вторинний, третинний та все частіше четвертинний та п'ятирівневий) тісно взаємопов'язані через потоки товарів, послуг, праці, капіталу та інформації (рис. 2).

Ці зв'язки утворюють «економічну мережу», яка визначає структуру. Наприклад, сільське господарство є постачальником товарів для заробітної плати, сировини та генератором попиту на промислову продукцію. Міцність, напрямок та складність цих міжсекторальних відносин динамічно змінюються в міру економічного розвитку, що призводить до змін у значенні та взаємодії різних економічних секторів [14 - 16].

Секторальний склад економіки та відносний внесок сільського господарства, промисловості та послуг є визначальними атрибутами її структури та демонструють передбачувану модель еволюції з економічним розвитком. Історично промисловість відігравала вирішальну роль у економічній трансформації, особливо у створенні робочих місць для низькокваліфікованих працівників та сприянні зростанню продуктивності. Однак у сучасних розвинених економіках зростає важливість сектору послуг, який має значний потенціал як рушійна сила зростання навіть для країн, що розвиваються, особливо в таких сферах, як ІКТ та фінанси. Сільське господарство залишається фундаментальним, особливо на ранніх етапах розвитку, не лише для забезпечення продовольчої безпеки, а й як основа для ширшої економічної трансформації.

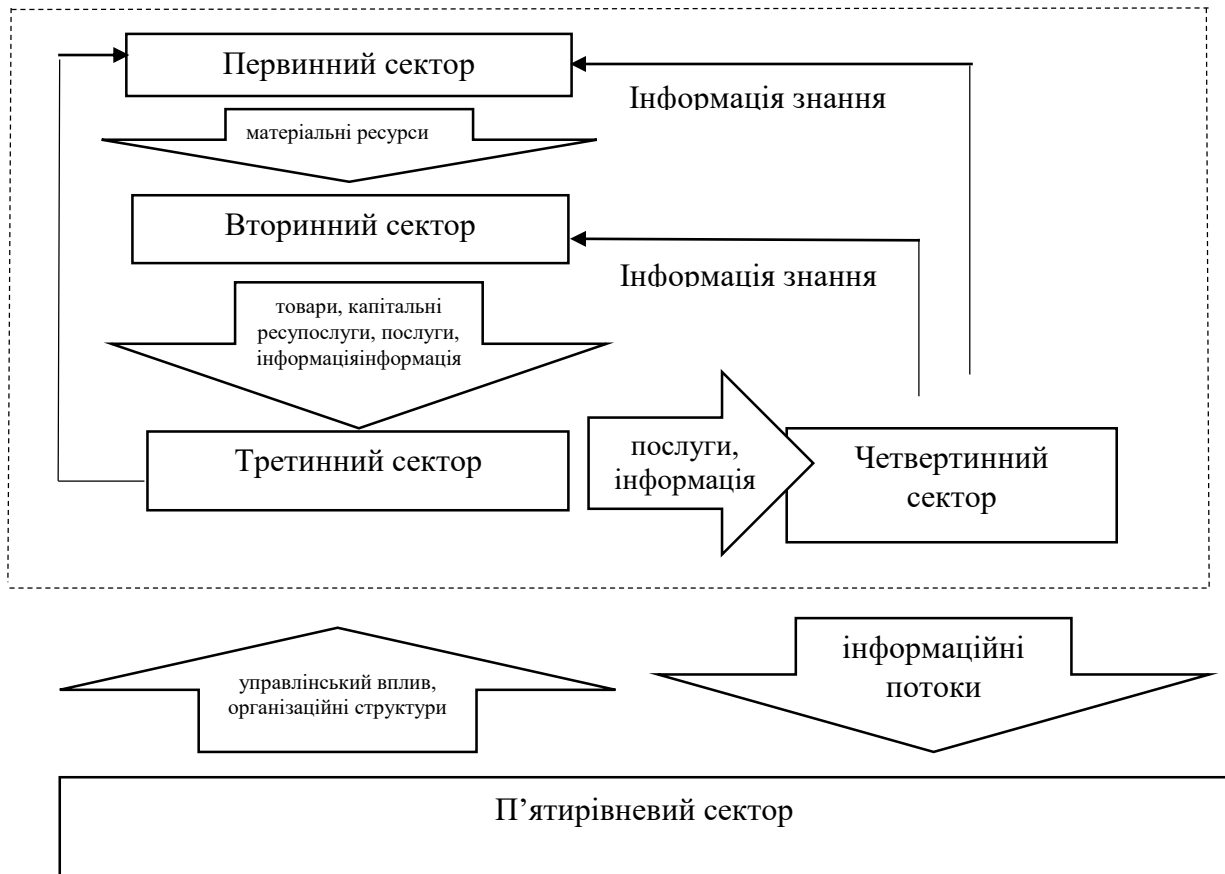

Рис. 2 Системна модель взаємозв'язків між секторами економіки на основі міжсекторних потоків ресурсів
Джерело: сформовано автором

Практична цінність обґрунтованої системної моделі взаємозв'язків між секторами економіки на основі міжсекторних потоків ресурсів полягає в забезпеченні науково обґрунтованої платформи для формування ефективної економічної політики, спрямованої на стимулювання збалансованого розвитку національного господарства. Запропонована модель дозволяє враховувати складну динаміку потоків товарів, послуг, праці, капіталу та інформації між секторами, що є ключовим для ідентифікації системних залежностей, вузьких місць та точок зростання. Її застосування відкриває можливості для моделювання сценаріїв структурної трансформації економіки, оптимізації міжгалузевої координації, підвищення ефективності інвестиційної політики та вдосконалення механізмів стратегічного планування на макро- та мезорівнях. Крім того, модель може бути використана як аналітичний інструмент для оцінювання структурної стійкості економіки до зовнішніх шоків, зокрема в умовах воєнного стану, глобальних криз чи змін у міжнародному економічному середовищі. Застосування моделі сприятиме прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень у сфері державного регулювання, регіонального розвитку, промислової та аграрної політики.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Еволюція економічної думки від класичної та неокласичної до структуралістської, нової структурної та гетеродоксальної економіки відображає послідовне поглиблення розуміння ролі економічної структури у визначенні динаміки зростання та розвитку. Підсумком є визнання того, що економічна структура не є чимось фіксованим чи зовнішнім, а формується під впливом ендогенних чинників: початкового набору виробничих факторів, технологічних змін, інституцій, політичного устрою та соціального контексту. Розвиток секторів економіки взаємопов'язаний і динамічний, формуючи мережу міжсекторальних зв'язків, які визначають структуру, стабільність і потенціал економічної системи. Відтак, формування ефективної економічної політики потребує

врахування агрегованих показників зростання та глибокого розуміння структурних взаємозалежностей, що робить обґрунтування системної моделі взаємозв'язків між секторами економіки надзвичайно актуальним завданням сучасної наукової думки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сміт А. Дослідження про природу і причини багатства народів. К.: Наш час, 2001. 624 с.
2. Kay, C. The Latin American Structuralist School. *International Encyclopedia of Human Geography*. 2009. Vol. 6. P. 159–164. URL: https://www.researchgate.net/publication/317102401_The_Latin_American_Structuralist_School
3. Import Substitution Industrialization (ISI): Definition and Example. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/i/importsubstitutionindustrialization.asp>
4. Structuralist economics. Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Structuralist_economics
5. Prebisch R. The Economic Development of Latin America and Its Principal Problems. New York: United Nations, 1950. 75 p.
6. Кірдан О. П. Сучасні напрями економіки: сутність та перспективи розвитку. *Економічні горизонти*, 2022. (2(20), 62–74. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(20\).2022.263287](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(20).2022.263287)
7. Сіренко В. К. Маркс повертається, панове реформатори. *Голос України*. 2013. №221 (5711). URL: <https://www.golos.com.ua/article/174392>
8. Asongu S. A. The Impact of the Rule of Law and Property Rights on Economic Output in Africa. MPRA Paper No. 102024. 2020. URL: https://mpa.ub.uni-muenchen.de/102024/8/MPRA_paper_102024.pdf
9. Voigt S. Rule of Law and Economic Performance: A Meta-Regression Analysis *European Journal of Political Economy*. 2025. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0176268025000370>
10. Clague C., Keefer P., Knack S., Olson M. Property Rights and Economic Growth: An Empirical Study // *Kyklos*. 1994. Vol. 47(2). P. 231–258. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-6435.1994.tb02257.x>
11. Bhagat S., Romano R. Economic Growth, Income Inequality, and the Rule of Law. URL: <https://leeds-faculty.colorado.edu/bhagat/RuleLaw.pdf>
12. Маркс К. До критики політичної економії. 1859. URL: <https://www.marxists.org/archive/marx/works/1859/critique-pol-economy/>
13. Енгельс Ф. Лист до Йозефа Блоха. 1890. URL: https://www.marxists.org/archive/marx/works/1890/letters/90_09_21.htm
14. Розенберг М. П'ять секторів економіки // *ThoughtCo*. 11.05.2025. URL: <https://www.thoughtco.com/sectors-of-the-economy-1435795>
15. Андрюс Джордж А. Сектори економіки: первинний, вторинний, третинний, четвертинний та п'ятирівневий. *ClearIAS*. 2023. URL: <https://www.clearias.com/sectors-of-economy-primary-secondary-tertiary-quaternary-quinary/>
16. Економічні сектори: визначення та приклади. *Vaia*. URL: <https://www.vaia.com/en-us/explanations/human-geography/economic-geography/economic-sectors/>

REFERENCES:

1. Smit, A. (2001). *Doslidzhennia pro pryrodu i prychyny bahatstva narodiv* [An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations]. Kyiv: Nash chas.
2. Kay, C. (2009). The Latin American Structuralist School. In *International Encyclopedia of Human Geography* (Vol. 6, pp. 159–164). https://www.researchgate.net/publication/317102401_The_Latin_American_Structuralist_School
3. Import substitution industrialization (ISI): Definition and example. (n.d.). *Investopedia*. <https://www.investopedia.com/terms/i/importsubstitutionindustrialization.asp>
4. Structuralist economics. (n.d.). *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/wiki/Structuralist_economics
5. Prebisch, R. (1950). *The economic development of Latin America and its principal problems*. New York: United Nations.
6. Kirdan, O. P. (2022). Suchasni napriamy ekonomiky: sutnist' ta perspektyvy rozvytku [Modern directions of economics: essence and development prospects]. *Ekonomiczni horyzynty – Economic Horizons*, 2(20), 62–74. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(20\).2022.263287](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(20).2022.263287)
7. Sirenko, V. K. (2013). Marks povertaet'sia, panove reformatory [Marx returns, gentlemen reformers]. *Holos Ukrainy – Voice of Ukraine*, (221[5711]). <https://www.golos.com.ua/article/174392>
8. Asongu, S. A. (2020). *The impact of the rule of law and property rights on economic output in Africa* (MPRA Paper No. 102024). https://mpa.ub.uni-muenchen.de/102024/8/MPRA_paper_102024.pdf
9. Voigt, S. (2025). Rule of law and economic performance: A meta-regression analysis. *European Journal of Political Economy*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0176268025000370>

10. Clague, C., Keefer, P., Knack, S., & Olson, M. (1994). Property rights and economic growth: An empirical study. *Kyklos*, 47(2), 231–258. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6435.1994.tb02257.x>
11. Bhagat, S., & Romano, R. (n.d.). *Economic growth, income inequality, and the rule of law*. <https://leeds-faculty.colorado.edu/bhagat/RuleLaw.pdf>
12. Marks, K. (1859). *Do krytyky politychnoi ekonomii* [A contribution to the critique of political economy]. <https://www.marxists.org/archive/marx/works/1859/critique-pol-economy/>
13. Enhels, F. (1890). *Lyst do Yozefa Blokha* [Letter to Joseph Bloch]. https://www.marxists.org/archive/marx/works/1890/letters/90_09_21.htm
14. Rozenberh, M. (2025, May 11). *P'iat' sektoriv ekonomiky* [The five sectors of the economy]. ThoughtCo. <https://www.thoughtco.com/sectors-of-the-economy-1435795>
15. Andrius, Dzhordzh A. (2023). *Sektory ekonomiky: pervynnyi, vtorynniy, tret ynniy, Chetvertynniy ta p'iatoryonevyi* [Sectors of economy: Primary, secondary, tertiary, quaternary, and quinary]. ClearIAS. <https://www.clearias.com/sectors-of-economy-primary-secondary-tertiary-quaternary-quinary/>
16. Ekonomichni sektory: vyznachennia ta pryklady [Economic sectors: Definition and examples]. (n.d.). Vaia. <https://www.vaia.com/en-us/explanations/human-geography/economic-geography/economic-sectors/>

JUSTIFICATION OF A SYSTEMIC MODEL OF INTERSECTORAL LINKAGES IN THE ECONOMY

IVANCHENKOV Viacheslav
Odesa National University of Technology

The article is devoted to the development of a systemic model of intersectoral linkages in the economy based on intersectoral resource flows. The purpose of the study is to substantiate and develop a systemic model of intersectoral relationships that provides a holistic view of the structural dynamics of the economy, facilitates the identification of key leverage points for effective economic policy-making, and enables the adaptation of managerial decisions to contemporary transformational processes.

The paper examines the evolution of approaches to analyzing economic structure and substantiating a systemic model of intersectoral relationships within the framework of modern theoretical paradigms. A comparative analysis of classical, neoclassical, structuralist, new structural, and heterodox schools of economic thought is presented, which allowed the identification of key principles regarding the role of structure in economic development.

The study substantiates the need to transition to a comprehensive systemic perspective, where the economic structure is viewed as a dynamic network of interconnected sectors shaped by technological, institutional, social, and globalization factors. A systemic model of intersectoral linkages based on resource flows between the primary, secondary, tertiary, quaternary, and quinary sectors of the economy is proposed. It is found that structural transformation of the economy is accompanied by changes in the roles and significance of individual sectors, particularly the growing share of services and knowledge sectors in post-industrial societies.

The analysis of the role of institutions, technologies, production factors, and global influences revealed key drivers of structural change and their impact on socio-economic dynamics. The study concludes that the effective functioning of the economic system requires flexible management of intersectoral relationships, considering national comparative advantages, institutional capacity, and global economic dynamics. The presented model can be used for strategic planning, industrial policy formation, and forecasting long-term structural changes in the national economy.

Keywords: systemic model of economic structure, intersectoral linkages, structural transformation, structural change in the economy, institutional determinants of development.